

STUDIU: Unul din doi copii refugiați din Ucraina se confruntă cu anxietate, numărul crește dramatic (78%) pentru copiii de peste 16 ani

Un portret al Anei, 15 ani, și al mamei sale, Nina*, care au fugit din Ucraina în România din cauza conflictului - Anna Pantelia / Save the Children*

- Cercetările Save the Children arată că 50% dintre copiii ucraineni cu vârsta sub 16 ani se confruntă cu anxietatea, iar această cifră crește la 78% în cazul copiilor de peste 16 ani.
- 44% dintre copii au declarat că se simt singuri, iar 55% sunt îngrijorați de viitor.
- 57% dintre copii se simt nefericiți de când au părăsit Ucraina.
- De la debutul crizei umanitare, echipele Salvați Copiii România, aflate pe teren, au acordat asistență socio-emoțională complexă 209.305 de persoane, dintre care 114.824 de copii și 94.481 de adulți.

București, 14 noiembrie 2022 - Copiii care s-au refugiat din Ucraina pentru a trăi în Europa se confruntă cu probleme de sănătate mintală, mai mult de unul din doi copii intervievați simțindu-se neliniștit sau îngrijorat în legătură cu viitorul său, potrivit unui nou raport al Save the Children. Raportul, intitulat "*Aceasta este viața mea și nu vreau să irotesc niciun an din ea: Experiențele și bunăstarea copiilor care fug din Ucraina*"¹, se bazează pe sondaje, grupuri de

¹ [This is my life and I don't want to waste a year of it. The Experiences and wellbeing of children fleeing Ukraine](#), November 2022, Save the Children

discuții și conversații cu peste 1.000 de copii refugiați și cu cei care îi aveau în grijă din șapte țări europene: Finlanda, Italia, Lituania, Țările de Jos, Polonia, România și Suedia.

Cercetarea a relevat că pentru copiii refugiați care frecventau școala riscul de a se simți singuri era mai mic, însă ratele de înscriere la școală pentru copiii care au fugit din cauza războiului din Ucraina rămân îngrijorător de scăzute în Europa. Doar o treime dintre copii frecventau școala înainte de vacanța de vară, iar un sfert dintre ei nu intenționau să se înscrie la o școală locală în anul școlar 2022-2023.

Jumătate dintre copiii intervievați au declarat că se simt mai neliniștiți de când au fugit din Ucraina, această cifră ajungând la 78% în cazul copiilor de peste 16 ani.

Mai mult de jumătate dintre copiii intervievați au considerat că situația lor s-ar îmbunătăți dacă ar avea prieteni din comunitatea gazdă (57%), dacă ar avea posibilitatea de a face sport sau de a-și practica hobby-urile (56%) și dacă ar învăța limba locală (54%). Băieții declară, într-o proporție semnificativ mai mare decât fetele, că își doresc să aibă prieteni în comunitatea gazdă (64% față de 52%, respectiv).

Raportul arată că limba este o barieră clară în calea stabilirii de prietenii locale, după cum a explicat Ana*, în vârstă de 15 ani, care a fugit în România din Ucraina:

"Mă simt un pic inconfortabil aici. Nu mai am prietenii și colegii mei de clasă. Cei mai mulți oameni de vârsta mea nu vorbesc engleza, așa că nu prea pot comunica cu ei. Am câțiva prieteni, sunt ucrainenii pe care i-am cunoscut aici, suntem destul de apropiați."

Andriy, în vârstă de 13 ani, refugiat din Ucraina care locuiește acum în Lituania, a declarat: *"Am fost la [o școală locală] timp de două săptămâni, dar nu erau mulți profesori care să vorbească rusă, așa că m-am întors la școala online ucraineană [...] Sunt copii lituanieni cu care aș vrea să mă împrietenesc, [dar nu au vrut să vorbească cu mine]. Mi-am făcut [prieteni lituanieni] în două tabere de vară, pe terenul de fotbal și în timpul orelor de fotbal."*

Din 24 februarie până în prezent, aproximativ [7,7 milioane de refugiați](#) au fugit din Ucraina [pentru a căuta siguranță în alte țări europene](#), și se estimează că 40% dintre aceștia sunt copii. Mulți copii au fost martori la evenimente dureroase, fiind nevoiți să își părăsească locuințele și să îi lase în urmă pe cei dragi. Guvernele țărilor gazdă au un rol esențial în sprijinirea copiilor, astfel încât probleme precum anxietatea și nefericirea să nu se transforme în probleme de sănătate mintală pe termen lung.

Guvernele s-au străduit să se asigure că copiii sunt înscriși la școală, iar țările cu cei mai mulți refugiați se confruntă cu cele mai mari provocări. Există puțini profesori de limbi străine care să îi ajute pe copiii din Ucraina să învețe limba țării gazdă, iar municipalitățile adesea nu dispun de fonduri pentru a angaja personal didactic suplimentar. În Polonia, de exemplu, raportul a arătat că doar 41% dintre copiii refugiați din Ucraina sunt înscriși la școlile locale.

Unii părinți și persoane care au în grijă copii refugiați din Ucraina, fiind întrebate, au răspuns că preferă să utilizeze programul de învățare online pe care guvernul ucrainean l-a dezvoltat anterior ca răspuns la pandemia de COVID-19, deoarece nu știu cât timp vor rămâne în țările gazdă. Cu toate acestea, învățarea online are limitările sale și poate fi nesigură, iar copiii care folosesc această opțiune riscă să nu beneficieze de celelalte avantaje ale școlarizării în format fizic.

Gabriela Alexandrescu, Președinte Executiv Salvați Copiii România, a explicat: „Salvați Copiii România și-a diversificat programul destinat copiilor refugiați din Ucraina și, dincolo de asistența umanitară imediată, ne concentrăm pe sănătatea socio-emoțională a copiilor ucraineni, am dezvoltat pentru ei programe speciale de educație. Sunt copii care au trecut prin traume adânci, care și-au pierdut unii casele, alții școlile și este esențial să fie restabilite liante socio-emoționale, așa cum este, de pildă, educația în limba maternă. Totodată, este crucial ca acești copii să se simtă integrați, să nu aibă povara de a fi străini, de aceea noi am organizat pentru ei și lecții de limba română”.

Copiii și cei care îi au în grijă doresc să se întoarcă acasă, în Ucraina, dar este puțin probabil ca acest lucru să se întâmple în curând. Prin urmare, guvernul gazdă trebuie să planifice pe termen lung, astfel încât copiii refugiați să aibă un sentiment de normalitate și o perspectivă pozitivă asupra viitorului. Guvernele trebuie să își dubleze eforturile pentru a înscrie copiii în școli și să abordeze barierele care îi împiedică pe copii să frecventeze școala, inclusiv prin creșterea capacității școlare și prin oferirea de sprijin lingvistic pentru copii și persoanele care se ocupă de aceștia.

Context

Organizația Salvați Copiii România evaluează constant nevoile refugiaților ucraineni ajunși din Ucraina pe teritoriul țării noastre și oferă asistență umanitară și suport pentru acces la servicii de educație și sănătate, după caz, la puncte de trecere a frontierei cu Ucraina și Republica Moldova, în Centrele de Cazare și Proceduri pentru Solicitanți de Azil ale Inspectoratului General pentru Imigrări, în taberele de refugiați și puncte de staționare, precum și în comunități rurale și urbane în care copiii ucraineni și părinții lor locuiesc. De la declanșarea acestui război până în prezent,

Salvați Copiii a sprijinit **209.305** de persoane, dintre care **114.824** de copii și **94.481** de adulți, cu materiale de strictă necesitate, suport emoțional, consiliere și sprijin financiar.

Totodată, organizația și-a extins intervenția în sprijinul copiilor refugiați din Ucraina aflați pe teritoriul Republicii Moldova unde a organizat două transporturi umanitare cu 505.200 de produse de primă necesitate, igienico-sanitare, pentru 42.000 de bebeluși, copiii de vârstă mică și mame, a susținut integrarea școlară pentru 1600 de copii și a donat două ambulanțe pentru oferirea de servicii socio-medicale mobile femeilor, gravidelor și copiilor refugiați din Ucraina în Republica Moldova.

România și Republica Moldova rămân țări aflate în prima linie a asistenței umanitare pentru refugiații ucrainieni. Raportat la numărul de locuitori, Republica Moldova este țara din regiune ce găzduiește cei mai mulți refugiați, peste 90.000 din cele circa 600.000 persoane care au intrat în țară de la începutul războiului din Ucraina alegând să rămână pe teritoriul național moldovean, dintre care 42.637 sunt copii.

Organizația Salvați Copiii este activă în domeniul azilului încă din 1995, derulând o serie de proiecte ce oferă servicii educaționale și sociale adresate nevoilor specifice ale copiilor solicitanți de azil și refugiați, inclusiv minori neînsoțiți și persoane relocate, în vederea integrării lor sociale și educaționale. În cei 27 de ani de activitate în domeniul azilului, peste 9.200 de copii și familiile acestora au beneficiat de activități zilnice, asistență financiară, consiliere socială și psihologică și suport material și educațional, în cele 5 centre regionale (București, Galați, Rădăuți, Șomcuta Mare și Timișoara).

Info suplimentare: **Lavinia Varodi**, coordonator program Salvați Copiii România – lavinia.varodi@salvaticopiii.ro, tel. **0721329101**.

Note pentru editori

- *Numele a fost schimbat pentru a proteja identitatea.
- Cercetarea a vizat copiii cu vârsta de peste 12 ani, care au fost strămutați forțat din Ucraina începând cu februarie 2022.
- Colectarea datelor pentru acest raport a avut loc între iulie și august 2022. Studiul a aplicat o metodă mixtă care a implicat colectarea de date primare și secundare, folosind o combinație de sondaj online al copiilor și al persoanelor care îi iau în grijă pe copii, grupuri de discuții cu copiii și o analiză documentară.
- De la escaladarea conflictului din februarie 2022, Save the Children și-a intensificat intervenția în Ucraina și în întreaga Europă. În Polonia, România și Lituania, organizația îi

sprijină pe copiii refugiați și familiile lor prin activități precum sprijin psihosocial, spații prietenoase pentru copii și asistență pentru a-i ajuta pe copii și familiile lor să se reinstaleze și să aibă acces la serviciile de care au nevoie.

Informații suplimentare referitoare la Raportul European:

- Samantha Halyk, Head of News, Samantha.halyk@savethechildren.org (Londra)
- În afara orelor de program (GMT): media@savethechildren.org.uk / +44(0)7831 650409.

Despre [Salvați Copiii România](#)

De 32 de ani, Salvați Copiii România construiește programe sociale, politici publice și practici solide în beneficiul copilului din România. Expertiza și complexitatea proiectelor la nivel național fac din organizație o instituție socială esențială, al cărei rol este medierea între societate și autoritatea publică, în beneficiul copilului. În cele peste trei decenii de activitate, Salvați Copiii a intervenit activ în societate, identificând soluții concrete pentru protejarea și sprijinirea copiilor vulnerabili, și a militat, în același timp, pentru o colaborare viabilă cu autoritățile decidente, pentru asigurarea interesului superior al copilului. Salvați Copiii și-a asumat rolul de supraveghere vigilentă a autorităților publice, în așa fel încât acestea să implementeze politici publice de durată care să corecteze cauzele care duc la vulnerabilizarea copiilor. Totodată, organizația a reușit să creeze rețele active de solidaritate, prin încurajarea responsabilității sociale a companiilor și a societății, în sens larg.

În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. Peste 2.900.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.